

א [תקנון סה. ע"א].
ב [תקנון לג. ז"ק. תת].
ג [ג"ל. תתקנל].

הגהות הב"ח

א) גבי זלמל ליה מא
נטל זרור דמחיה ליה
מיה: (ב) רשב"ם ד"ה בני
רז ותי' מתיין שאלמ לו
בתני לו: (ג) ד"ה ונה
מכר ותי' אי' יהיב את
דודי מקמי דמחזיק לא
קני: ועס חז"ל מה שאין
בשניה. י"ב פי' דכספך
ובשטר און מוטיל קנין שיה
אתה נשאר שדות: (ד) ד"ה
אזל כספתא ותי' בנתנה זו
בלום כדאמרין: (ה) ד"ה
דלמל שאלמ בני גדר
שהיה: (ו) ד"ה אלימל ותי'
שלא יכנסו בו כרדי את
(ז) ד"ה זלמל ותי' ומכר את
המים: (ח) ד"ה מחזיק ותי'
דקנין זה פורתא חלקמן:
(ט) תוב' ד"ה ה"ו ותי'
ל"ג ליה דהיי' מצוי לממר
ותי' לא עיילי בה ה"ו ותי'
כספרי' דגרסי דמעיקרא:

מוסף תוספות

א. דמסירת מפתח כאומר
לו לך חזק וקני. רשב"ם.
ובכחזיקין יקנה. ר"ן.
ב. דארתו שאין בידו
מפתח איך יכנס ויברוק.
מ"ס פסחים ד. וע"ש.
ג. ומעט"ל מנח: דמשום
דבדיקת חמץ דרבנן,
דמדאורייתא
בבלמא סגי, לא הטיילו
חובה זו אלא על מי שספק
בידו לעשות יותר והוה מי
שהמפתח בידו. ג. כדרך
שהבעלים נוטלין בחיובם
כדי למנוע מהם רגל כל
אדם. רשב"ם. ועין מעט"ל.
ד. ופתיחה בית נמי (והא
קאמר בהזרק. ותיחוד
ותפתח) אין דרך בני אדם
לפתח בית שאינו להם
כשהוא נעול בתוך. רבתי
יונה. ועין רשב"ם. ה. עין
ר"ן.

חוקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא נג.

עין משפט
גד מצוה

ר"ב א מ"י פ"א מהל'
מכיה הל' ח סמג
עשין פ"ב ט"ז ע"ב מ"י
קנז ספיק' ח'
ר"ב ב מ"י ש"ס הל' יא
ט"ז ע"ב מ"י עשין
גמור זכ"כ:
ר"ב ג מ"י ט"ז ע"ב ע"ב
ספיק' ה'
ר"ב ד מ"י ט"ז ע"ב ע"ב
ספיק' ד'
ר"ב ה מ"י ט"ז ע"ב ע"ב
ספיק' ה'
ר"ב ו מ"י ט"ז ע"ב י'
ט"ז ע"ב מ"י פ"א מהל'
ר"ב ז מ"י פ"א מהל'
זמיה הלכ' סמג ע"ב
ט"ז ע"ב מ"י ע"ב ע"ב ע"ב
ספיק' ח': עיני ספיק'
ח':

רבינו גרשום

א"ע דמחזיק המקבל לא
זקני עד דאמר ליה המוכר לך
חוק וקנה: במתנה היאך.
צריך למימר ליה לך חזק
וקנה או לא. מי אמרין
בעין יפה ונתן וקנה המקבל
א"ע דלא אמר ליה לך חזק
וקנה: גדר גדר. שהיה קרוב
לשדה והשלימו המקבל
לעשרה: שיכנס ויצא בה.
ד"ך אוחה פריצה הויא
חזקה: דמעיקרא בשגורה
הנותן הוה סלקי ליה אינשי
על אוחה גדר ועכשיו
הבביוהו הוה מקבל דלא יכלי
אינשי למסלק לה: טורבא
עבד. ואמאי קרי ליה כל
הנותן הוה סלקי ליה אינשי
את השדה: נטל ואפיק מיה
מניה. שהיה כל השדה
מלאה וכל הוה יכולת לצאת
ממנה ונטל זה צדור אחד
מפאת השדה ויצאו המים
דרך נטילת הצדור: האי
מברחי ארי. כלומר מה
חזקה הויא זו הא מצוי
למיר ליה הנותן או אחד
מן האוחין מצוה בבת
השצלת ככסי בן כן חובה
לבר ישראל להציל ממון
חבירו ולא הויא חזקה:
אלא נתן צדור דצדור לה
מיה. שהיתה שדה בית
השלחין דצדור לה מים
הרבה וצמר לה. שספק
בצדור דרך צאת המים שלא
יצאו מן השדה ולא סגי
לה בלי מים: נטל דפתח
לה מיה. שנטל צדור א'
ועשה דרך למים ליכנס
דבעינן זה ודאי [הו']
חזקה: ב' שדות. של נכסי

שלא בפניו ל"ל כו'. אם בלא להחזיק שלא בפניו דמוכר כגון צעיר אחרת או אפי' בצוטה העיר שלא מדעתו של מוכר לא הויא חזקה אלא א"כ א"ל מוכר ללוקח לך חזק וקני ואפי' אם נתן לו מעות לא קני במעות כגון צעיר כמותין שטר דאין הכסף מועיל עד שיחזיק או עד שיכתוב השטר כדאמר' בפ"ק דקדושין (דף כו.) עלה דהן משנה נכסיים שיש להם אחריות נקנין בכסף כו' אמר רב ל"ש אלא במקום שאין כותבין את השטר אבל במקום שכותבין את השטר לא קנה עד שיכתוב לו את השטר ואי פריש פריש שפירש בכסף אקנה קנין גמור בלא חזקה ושטר אכל מסתמא לא קני במעות עד דמחזיק: עני רב. הך ברייתא הוה שמיעא ליה דקתני בפניו אבל שלא בפניו לא הויא חזקה עד דא"ל בזהויל לך חזק וקני וקמבעטא ליה מי לימא דבמכירה מיירי אבל במתנה מכיון שאמר לו (ו) נותנינו לו קרקע וזהו הלקח והחזיק שלא בפניו הויא חזקה ואע"ג דלא א"ל לך חזק וקני וכדמפרש טעמא לקמיה דנותן בעין יפה נתן או דלמא לא שאל: מאי סייעי ליה לנאכל. במתנה טפי ממכר ק"ו הוה דלא קני עד דא"ל לך חזק וקני: ומה מכר דקיידי ליה וזו. לוקח למוכר היום ולמחר לאחר שיחזיק שהרי ע"מ כן הוה מחזיק כדי לפרוע דמים למוכר דמוכר לא מפסקי כיון (א) דקבל כל הדמים א"י יהיב ליה (ב) מקמי דמחזיק וזו לא קנה כדפרישית לעיל וכגון במקום שכותבין את השטר כדמתי' בקדושין (דף כו.) מכר לו י" שדות צ"י מדינות כיון שהחזיק בשדה אחת קנה כולן מה שאין בשניה דד"א שנתן לו דמי כולן כו' אלמא אחר נמינת דמים בעין חזקה ואפי' אי

ה"מ צמוכר ומשכיר למצירו דאיכא דמסר ליה דליקני אבל צנכסי הגר מאן מסר ליה דליקני ואין נראה לר"י דצהדיא אמר צפרק הפרה (צ"ק דף נב. ושם ד"ה מיון) דלא קנה במסירת מפתח ולא מהני מסירת מפתח אלא שלא יטכרד לומר לו לך חזק וקני"א ודוקא גבי צדיקת חמץ הוא דמלי במסירת מפתח דמי שמפתח צדור עליו לצדוק לפי שצדור ליכנס ולצדוק ומה שפי' נמי דלא קני צנעילת דלת לא משמע כן בגיטין צהורק (דף עז: ע"ב) דקאמר תיזיל איחי ומיחוד ופתחא אלמא צנעילה למודה קניא שלא היטה יכולה לעשות מנועול דשצת היה ואפי' דאסור לקנות בשצת צש"מ שרי שלא מטרף דעתו עליו כדאמר לקמן ולא דמי נעילת דלת למצריח ארי לדוקא נתן צדור דסכר מינה מיה הוה דלאמר צסמוך דהוי מצריח ארי אבל הכא שנועל צפני כל אדם ואין מניח אדם ליכנס^א מוכח מילתא שהצית הוה שלו וקני צנעילה לחוד^ב וכן מוכח לקמן (דף נו.) גבי הא דמתן אלו דברים שיש להן חזקה ואלו דברים שאין להם חזקה ופרך צגמ' מ"ש רישא ומ"ש סיפא אמר עולא כל שאילו צנכסי הגר לא קנה כו' וקתני סיפא הכניס מרנגולין בתוך הצית ה"ו חזקה וקנה נמי צנכסי הגר וה"ט דהתם דקנה משום דמסתמא כשנתן שם מרנגולין נעל דלת לשמן אלמא דקנה צנעילה אבל קשה לרשב"א דלאמר לקמן הצונה פלטרין צנכסי הגר וזא אחר והעמיד לטן לדלתו קנה והתם מיירי צנעל דאי לא נעל אמאי קנה הא לזני צעלמא הוה דאפיך כמו קמא שכל אדם יכול ליכנס כשלא נעל אלא ודאי צנעל איירי ומשמע דוקא שהעמיד דלתות

שלא בפניו צריך למימר ליה לך חזק וקני בעי רב מתנה היאך אמר שמואל מאי תבעי ליה לאבא השתא ומה מכר דקא יהיב ליה וזו אי א"ל לך חזק וקני אין אי לא לא מתנה לא כל שכן ורב סבר (ג) מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב וכמה כל שהוא כדשמואל דאמר שמואל יגדר גדר והשלימו לעשרה יופרץ פרצה כדי שיכנס ויצא בה הרי זו חזקה האי גדר היכי דמי אילימא דמעיקרא לא הוה סלקי לה והשתא נמי לא סלקי לה מאי עבד ואלא דמעיקרא הוה סלקי לה והשתא לא סלקי לה טובא עבד לא צריכא ידמעיקרא הוה סלקי לה ברווחא והשתא קא סלקי לה הוה עיילי בה והשתא נמי עיילי בה והשתא קא עיילי בה טובא עבד לא צריכא ידמעיקרא הוה עיילי בה ברווחא והשתא עיילי בה ברווחא א"ר אסי א"ר יוחנן נתן צדור והועיל נטל צדור והועיל ה"ו חזקה מאי מניה נטל צדור ואפיק מיה מינה האי מבריה ארי מנכסי חבירו הוה אלא ינתן צדור דצמד (ד) לה מיה נטל צדור וארוח לה מיה ואמר רב אסי א"ר יוחנן ישתי שדות ומצר אחד ביניהן החזיק באחת מהן לקנותה קנאה לקנות

אבל לא העמיד דלתות לא קנה צנעילה: (ועי' ג) נע"ל וגדר ופרץ ב"ש שהוא. פ"ה ל"ג צפניו משום צנכסי הגר לא שייך לפניו ואינה קשיא דאיכא למימר משום דנותן מחזיק נקט צפניו ומיהו ל"ג ליה דדייק צגמ' אצרייתא דרב שרביא צפניו אין שלא צפניו לא ואמתני' ה"ל למידק ועוד דבעי רב צנעילת היאך מפשוט ממתני' דלנותן מתנה קתני צפניו אי גרס לה: (ועי' ג) א"ב ב"ה ה"ו בני חזקה ניהו. פירוש דמשמע ליה דצ"ל צנעילת הוה דבעי ג"ש חזקה כלומר צמדי דשייך חזקה אבל צנעילת כו' מש"ה פריך א"ב הני כגון נותן מתנה והאחיין שחלקו לאו בני חזקה ג"ש יינהו: אמר שמואל ומאי תבעי ליה לאבא ומה מכר בו' א"ע דשמואל אית ליה ספיק' דצ"מ (דף ע"ב.) דיפה כח מתנה מכח מכר לענין דלא טריף מנייה את השצת היינו אחר שכבר נתקיימה המתנה כדפ"ה: ה"א פרצה יהיב דמי אילימא דמעיקרא לא עיילי בה והשתא נמי לא עיילי בה מאי עבד. נראה ל"ג (י) דהיי' מניין למימר השתא נמי לא עיילי בה כדי שיכנס ואלא בה קאמר לך נראה כספרי' דגרסינן דמעיקרא לא עיילי בה והשתא עיילי בה טובא עבד: ואין זה כל שהוא אלא כו' ונעל נמי כל שהוא כריך ליישב כעין הני"ב:

אבל לא העמיד דלתות לא קנה צנעילה: (ועי' ג) נע"ל וגדר ופרץ ב"ש שהוא. פ"ה ל"ג צפניו משום צנכסי הגר לא שייך לפניו ואינה קשיא דאיכא למימר משום דנותן מחזיק נקט צפניו ומיהו ל"ג ליה דדייק צגמ' אצרייתא דרב שרביא צפניו אין שלא צפניו לא ואמתני' ה"ל למידק ועוד דבעי רב צנעילת היאך מפשוט ממתני' דלנותן מתנה קתני צפניו אי גרס לה: (ועי' ג) א"ב ב"ה ה"ו בני חזקה ניהו. פירוש דמשמע ליה דצ"ל צנעילת הוה דבעי ג"ש חזקה כלומר צמדי דשייך חזקה אבל צנעילת כו' מש"ה פריך א"ב הני כגון נותן מתנה והאחיין שחלקו לאו בני חזקה ג"ש יינהו: אמר שמואל ומאי תבעי ליה לאבא ומה מכר בו' א"ע דשמואל אית ליה ספיק' דצ"מ (דף ע"ב.) דיפה כח מתנה מכח מכר לענין דלא טריף מנייה את השצת היינו אחר שכבר נתקיימה המתנה כדפ"ה: ה"א פרצה יהיב דמי אילימא דמעיקרא לא עיילי בה והשתא נמי לא עיילי בה מאי עבד. נראה ל"ג (י) דהיי' מניין למימר השתא נמי לא עיילי בה כדי שיכנס ואלא בה קאמר לך נראה כספרי' דגרסינן דמעיקרא לא עיילי בה והשתא עיילי בה טובא עבד: ואין זה כל שהוא אלא כו' ונעל נמי כל שהוא כריך ליישב כעין הני"ב:

אבל לא העמיד דלתות לא קנה צנעילה: (ועי' ג) נע"ל וגדר ופרץ ב"ש שהוא. פ"ה ל"ג צפניו משום צנכסי הגר לא שייך לפניו ואינה קשיא דאיכא למימר משום דנותן מחזיק נקט צפניו ומיהו ל"ג ליה דדייק צגמ' אצרייתא דרב שרביא צפניו אין שלא צפניו לא ואמתני' ה"ל למידק ועוד דבעי רב צנעילת היאך מפשוט ממתני' דלנותן מתנה קתני צפניו אי גרס לה: (ועי' ג) א"ב ב"ה ה"ו בני חזקה ניהו. פירוש דמשמע ליה דצ"ל צנעילת הוה דבעי ג"ש חזקה כלומר צמדי דשייך חזקה אבל צנעילת כו' מש"ה פריך א"ב הני כגון נותן מתנה והאחיין שחלקו לאו בני חזקה ג"ש יינהו: אמר שמואל ומאי תבעי ליה לאבא ומה מכר בו' א"ע דשמואל אית ליה ספיק' דצ"מ (דף ע"ב.) דיפה כח מתנה מכח מכר לענין דלא טריף מנייה את השצת היינו אחר שכבר נתקיימה המתנה כדפ"ה: ה"א פרצה יהיב דמי אילימא דמעיקרא לא עיילי בה והשתא נמי לא עיילי בה מאי עבד. נראה ל"ג (י) דהיי' מניין למימר השתא נמי לא עיילי בה כדי שיכנס ואלא בה קאמר לך נראה כספרי' דגרסינן דמעיקרא לא עיילי בה והשתא עיילי בה טובא עבד: ואין זה כל שהוא אלא כו' ונעל נמי כל שהוא כריך ליישב כעין הני"ב:

אבות

אבות